

Gjennomføring av målene for bærekraftig utvikling i Norge

Svein Erik Stave og Arne Backer Grønningsæter

Oversikt

- Målene for bærekraftig utvikling
- Dette er en forsmak på et Fafo-notat som kommer i oktober
- Globale mål kan være kompliserte å måle
- Fattigdom og sosialpolitikk
- Utdanning
- Miljø

Generelle føringer i målene

- Økonomisk vekst – reduksjon i miljøbelastning
- Jevnere fordeling av ressurser og muligheter
- Fjerning av fattigdom og sult
- Tilpasning til ulike lands utfordringer, muligheter, virkelighet og prioriteringer
- Internasjonalt samarbeid

Relevans ift en norsk kontekst

- Generell status for Norge (se slide under: "Norge er:")
- Tillegg: god tilgang til data

Fokus

- Vurdering av relevans ift norske utfordringer og eksisterende målsetninger (status)
- Hva kreves av politikk?
- Hva kreves av informasjon?

- 1.Utrydde all fattigdom.
- 2.Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk.
- 3.Sikre og fremme god helse for alle.
- 4.Sikre inkluderende og rettferdig kvalitetsutdanning for alle, og fremme livslang læring.
- 5.Oppnå full likestilling mellom kjønnene, og myndiggjøre kvinner og jenter.
- 6.Sikre bærekraftig forvaltning av, og tilgang til, rent vann og gode sanitærforhold for alle.
- 7.Sikre tilgang til bærekraftig energi som alle kan ha råd til.
- 8.Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.
- 9.Bygge robust infrastruktur, fremme innovasjon og bidra til inkluderende og bærekraftig industrialisering.
- 10.Redusere ulikhet i og mellom land.
- 11.Gjøre byer og samfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.
- 12.Sikre bærekraftig forbruk og produksjon.
- 13.Handle umiddelbart for å stoppe klimaendringene og bekjempe konsekvensene.
- 14.Bevare og bruke hav- og marine ressurser på en bærekraftig måte.
- 15.Beskytte, gjenoppbygge og fremme bærekraftig bruk av jordas økosystemer, sikre bærekraftig forvaltning av skog, trygge artsmangfoldet, bekjempe ørkenspredning og stoppe og reversere erosjon.
- 16.Fremme fredelige og inkluderende samfunn med velfungerende rettssystemer og ansvarlige institusjoner på alle nivå.
- 17.Styrke mekanismene for implementering av målene, og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling.

1 UTRYDDE
FATTIGDOM

2 UTRYDDE
SULT

3 GOD
HELSE

4 GOD
UTDANNING

5 LIKESTILLING
MELLOM KJØNNENE

6 RENT VANN OG GODE
SANTÆRFORHOLD

7 REN ENERGI
FOR ALLE

8 ANSTENDIG ARBEID
OG ØKONOMISK
VEKST

9 INNOVASJON OG
INFRASTRUKTUR

10 MINDRE
ULIKHET

11 BÆREKRAFTIGE
BYER OG SAMFUNN

12 ANSVARLIG
FORBRUK OG
PRODUKSJON

13 STOPPE
KLIMAENDRINGENE

14 LIV UNDER
VANN

15 LIV PÅ
LAND

16 FRED OG
RETTFERDIGHET

17 SAMARBEID
FOR Å NÅ MÅLENE

 FNs BÆREKRAFTSMÅL

Notatet som kommer vil ta for seg de 17 målene

- Kontekst, relevans og prioriteringer
- Utvalgte delmål
- Indikatorer og status – mulige datakilder
- Implikasjoner

Norge er ...

- Rikt med lite fattigdom
 - Skårer høyt på en rekke helseindikatorer
 - Skårer høyt på likestillingsindekser
 - Har relativt lav ulikhet
 - Kommer relativt godt ut når det gjelder menneskerettigheter og rettsikkerhet
- Hvordan sammenligne med
 - Land med høy fattigdom
 - Land med store helseutfordringer
 - Land med stor økonomisk ulikhet
 - Land med store utfordringer når det gjelder demokrati og menneskerettigheter

1 UTRYDDE
FATTIGDOM

5 LIKESTILLING
MELLOM KJØNNENE

10 MINDRE
ULIKHET

16 FRED OG
RETTFERDIGHET

Mål 1: Utrydde all fattigdom.

- Halvere fattigdommen blant menn, kvinner og barn
 - Hvordan måle fattigdommen i Norge?
 - Har vi en politikk som gjør at dette målet kan nås?
- Innføre velferdssystemer som dekker alle
 - Vi har en velutviklet velferdsstat, er det noen som faller utenfor?
 - Hvordan måles i så fall dette?

- Og hva med de fattige barna?

Mål 5 Oppnå full likestilling mellom kjønnene, og myndiggjøre kvinner og jenter.

- Slutt på diskriminering av kvinner og jenter
- Sikre kvinners deltakelse i politikk, økonomi, offentlighet
- Vedta politikk og lovgivning som fremmer likestilling
 - Data og indikatorer her?
 - Mere kvalitative tilnærminger? LDOs rapporter? Barneombudet?

Mål 10 Redusere ulikhet i og mellom land.

- Høyere inntektsøkning for de laveste 40%
- Sosial, økonomisk og politisk inkludering
 - Uavhengig av alder kjønn, funksjonshemming, rase, etnisitet, opprinnelse, religion, økonomisk eller annen status
- Like muligheter, reduser diskriminering
- Fremme utviklingsbistand
- Utfordring å finne gode indikatorer – de nevnte ulikhetene har svært mange ansikter

Mål 16 Fremme fredelige og inkluderende samfunn med velfungerende rettssystemer og ansvarlige institusjoner på alle nivå.

- Redusere vold
- Fjerne utnyttning av barn
- Fremme rettsikkerhet, fjerne korrupsjon og bestikkelser
- Åpenhet og transparens
- Beskytte grunnleggende friheter
- Mulig datakilder:
 - UNGDATA, Politiet, Tranparency International
- Utfordring: hvordan styrke barns rettsikkerhet?

Mål 4: Sikre inkluderende og rettferdig kvalitetsutdanning for alle, og fremme livslang læring.

- Innen 2030:
 - Sikre at alle barn fullfører gratis grunnskole
 - Sikre at alle barn har tilgang til førskole
 - Sikre tilgang til videreutdanning
 - Øke andelen med relevante utdanning
 - Fjerne all diskriminering
 - Sikre at all ungdom er lese- og regnekyndige
- Norsk kontekst:
 - Dekningsmål i stor grad oppfylt
 - Mer relevant fokus på kvalitet og kvalitetsmål
 - Type utdanning i forhold til kortsiktige og langsiktige behov
 - Støtte til internasjonal utdanning (for å nå globale mål)

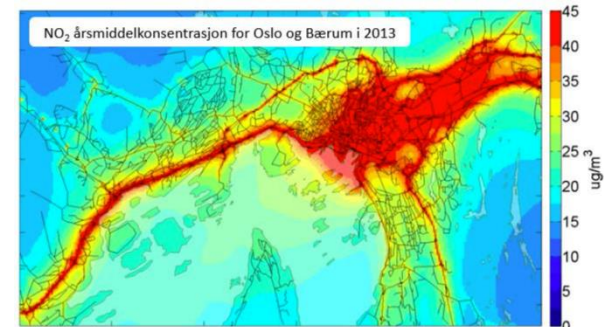

11

Mål 11: Gjøre byer og samfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige.

- Fokus på:
 - Energieffektivisering
 - Offentlig transport
 - Byers total miljøbelastning (avfall og luft)
- Norsk kontekst:
 - Transport og miljøbelastning

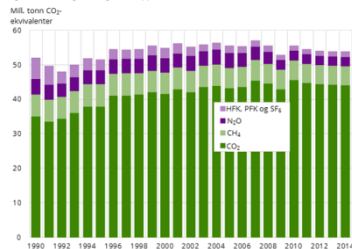
13

Mål 13 Handle umiddelbart for å stoppe klimaendringene og bekjempe konsekvensene.

- Styrke tilpasning til klimaendringer
- Integrerer klimaendring i politikk, strategi og planlegging
- Følge opp FNs klimakonvensjon
- Støtte klimatilpasning internasjonalt

Figur 2. Utvikling i klimagassutslipp

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

Norsk kontekst:

- Tilpasse infrastruktur (f.eks. avløpssystemer og transport)
- Reduksjon av utslipp
- Utvikle data og målesystemer

17

Mål 17: Styrke mekanismene for implementering av målene, og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling.

- Støtte til internasjonal bærekraftig utvikling
 - 0,7% ODA
 - Gjeldslette
 - Teknologioverføring
 - Handel med minst utviklede land
- Utvikling av ny statistikk og målesystemer
 - Statistikk og informasjon tilpasset mål

Noen utfordringer

- Trenger vi ny politikk?
- Trenger vi nye målesystemer
- Bør vi utvikle mere kvalitative rapporteringsmekanismer?
- Hvor legger vi lista for Norge?